

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

1. Titlul proiectului de act normativ

Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea condițiilor generale și speciale ale contractelor de execuție lucrări și contractelor de execuție lucrări, inclusiv proiectare, aferente investițiilor finanțate din fonduri publice

2. Motivele emiterii proiectului de act normativ

1. Descrierea situației actuale	Strategia națională în domeniul achizițiilor publice a fost elaborată, negociată, definitivată și agreată de reprezentanții instituțiilor naționale desemnate (MFE, MFP, ANRMAP, UCVAP, MDRAP, CNSC, Cancelaria PM) împreună cu Comisia Europeană (DG REGIO și DG GROW) și a fost, ulterior, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015. Strategia națională în domeniul achizițiilor publice reprezintă una dintre condiționalitățile ex-ante orizontale asumate prin Acordul de Parteneriat, iar îndeplinirea acțiunilor convenite este monitorizată lunar de către Comisia Europeană. Adoptarea condițiilor contractuale generale și specifice pentru anumite categorii de contracte de achiziție publică aferente obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice în legislația națională este una dintre acțiunile convenite în capitolul 4 al Strategiei. În Legea nr. 80/2017 pentru aprobarea OUG 80/2016 privind stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale, pentru prorogarea termenului prevăzut la art. 136 din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară și pentru modificarea și completarea unor acte normative, se stabilește, la pct. 2, completarea Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu următoarea prevedere: “Prin hotărâre de guvern se stabilesc condițiile contractuale generale și specifice pentru anumite categorii de contracte de achiziție publică aferente obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice”. Existența unor condiții de contract de lucrări de bună calitate este un element esențial pentru: - Implementarea contractelor de lucrări în bune condiții: forme de contract deficiente, neclare sau incomplete generează dificultăți în derularea contractelor, incertitudine contractuală și legală, blocaje și întârzieri. - Asigurarea unei competiții efective în faza de licitație: forme de contract deficiente sau condiții contractuale dezechilibrate îi descurajează pe antreprenorii serioși să participe la licitații. Condiții de contract de lucrări de bună calitate înseamnă: - Contract complet: contractul are prevederi cât mai clare pentru toate situațiile care pot apărea în timpul derulării contractului, - Riscuri: riscurile sunt identificate și alocate în mod clar între părțile contractului (beneficiar și antreprenori), - Contract echilibrat: alocarea riscurilor între părți ține cont de posibilitatea părților de a gestiona riscurile respective, - Soluționarea conflictelor: contractul prevede o modalitate internalizată de
---------------------------------	--

	soluționare a conflictelor. Un contract de lucrări pentru care singurul mod de soluționare a conflictelor este doar recursul la instanță nu este o soluție eficientă pentru că soluționarea nu intervine în timpul derulării contractului și astfel implementarea proiectului este periclitată. Condițiile de contract complete și echilibrate sunt utilizate pe scară largă în implementarea proiectelor internaționale fapt care conduce la creșterea calității în procesul de achiziție (condiții de contract predictibile, participarea la procedura a ofertanților serioși, etc.) În aceste condiții, utilizarea unor forme standardizate de contract, cunoscute și acceptate atât de antreprenori, cât și de beneficiari, contribuie la scăderea semnificativă a costurilor asociate pregătirii, negocierii și gestionării contractelor, cât și a riscurilor ulterioare în implementare. Introducerea condițiilor unitare de contract la nivelul pieței locale va reprezenta pentru antreprenorii din domeniul construcțiilor cât și al serviciilor de supervizare, un element de predictibilitate în execuția proiectele de infrastructură permițând totodată asigurarea unui element de transparență în asigurarea și execuția bugetară a proiectelor. Modelele de contract propuse în prezentul act normativ sunt compatibile cu noțiunea de contract administrativ, autoritățile administrative dispunând de prerogative importante: dreptul de a supraveghea și controla; dreptul de a modifica unilateral contractul în situații excepționale (cu notificarea celeilalte părți și cu acordarea de despăgubiri adecvate și efective), dreptul de a rezilia contractul, dreptul de a sancționa.
2. Schimbări preconizate	Având în vedere cele prezentate, raportat la dispozițiile art. 235 alin.v(4) din Legea nr.98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, Ministerul Dezvoltării Regionale, Administrației Publice și Fondurilor Europene a elaborat două tipuri de condiții contractuale generale pentru anumite categorii de contracte de achiziție publică aferente obiectivelor de investiții finanțate din fonduri publice, și anume condiții de contract pentru execuția lucrărilor, respectiv condiții de contract pentru proiectare și execuția lucrărilor. La elaborarea acestor modele de contracte, s-au consultat instituțiile care au atribuții în coordonarea investițiilor publice, ținându-se cont de bunele practici dobândite în materia lucrărilor finanțate atât din fonduri publice naționale, cât și europene, la nivelul MDRAPFE. Aceste modele de condiții generale care fac obiectul prezentului proiect de hotărâre a Guvernului vor fi folosite în mod obligatoriu pentru contractele de lucrări finanțate din fonduri publice, fonduri nerambursabile și/sau rambursabile, a căror valoare totală estimată este cel puțin egală cu cea a pragului de publicare a unui anunț în JOUE (23.227.215 lei). Pentru acele contracte de achiziție publică/sectorială de lucrări cu valoarea estimată <u>sub pragul de publicare în JOUE</u> indiferent de sursa de finanțare (buget național sau fonduri UE) se vor aplica condițiile contractuale standard elaborate de A.N.A.P. împreună cu Banca Mondială, <u>sau autoritatea/entitatea contractantă are dreptul de a utiliza condițiile contractuale prevăzute în prezentul proiect de hotărâre a Guvernului. Utilizarea unui singur set de condiții contractuale prezintă avantaje certe în cazul implementării unor proiecte complexe care cuprind mai multe contracte de lucrări.</u> În contextul implementării Programelor Operationale pentru care MDRAPFE este autoritate de management, în cadrul căroră se finanțează lucrări de infrastructură, respectiv Programul Operațional Infrastructura Mare și Programul

	Operațional Regional, în mod repetat reprezentanții beneficiarilor, constructorilor, consultanților și a asociațiilor profesionale cu reprezentativitate națională și internațională au solicitat extinderea utilizării unor condiții de contract standardizate, în special în cazul investițiilor semnificative având în vedere faptul că acestea conțin cele mai bune practici la nivel internațional și cele mai bune modele de împărțire a riscurilor pentru obținerea celor mai mici costuri pe proiect pe termen lung. Principalele aspecte vizate de condițiile generale pentru execuția de lucrări, respectiv pentru proiectarea și execuția de lucrări, sunt: 1. Rolul Supervizorului Un rol important în urmărirea activității Antreprenorului îl are Supervizorul. Acesta va avea în echipa sa diriginți de șantier atestați conform prevederilor legale în vigoare. Pentru ca proiectele să se desfășoare conform condițiilor contractuale și a reglementărilor legale, Supervizorul va monitoriza progresul lucrărilor și conformitatea acestora, calitatea materialelor și a echipamentelor folosite, precum și performanța echipei de execuție. Supervizorul va supraveghea șantierul/șantierele prin intermediul diriginților atestați conform prevederilor legale, va efectua un control calitativ și cantitativ regulat, în corelație cu structura programului de lucrări. Supervizorul va ține sub control orice situație neprevăzută ce ar putea avea un impact negativ asupra bugetului, conformității și/sau termenului de finalizare a lucrărilor care fac obiectul contractului. În cadrul acestor contracte s-a crescut răspunderea Supervizorului, el având termene clare în care trebuie să răspundă sau să acționeze, nemaivând ca în cadrul contractelor folosite anterior termene nespecificate. Scopul este acela de a crește calitatea managementului derulării contractelor. Menționăm faptul că aceste termene și obligații vor fi prevăzute și în cadrul contractelor de servicii de supervizare a lucrărilor. 2. Alocarea riscurilor Realizarea proiectelor de construcții presupune identificarea și asumarea unor riscuri multiple, legate de specificul acestui domeniu de activitate. Desfășurarea lucrului sub acțiunea directă a elementelor naturii, mobilitatea procesului de producție, durata mare de execuție, numărul mare de activități care trebuie conduse și coordonate, complexitatea procesului de producție, a relațiilor contractuale dintre numeroasele părți implicate - având adesea interese divergente - sunt tot atâtea argumente în sprijinul afirmației anterioare. Alocarea riscurilor contractuale s-a făcut pe baza următorului principiu: riscul este alocat părții care îl poate administra. De asemenea, au fost identificate în mod corespunzător și consecințele acestor riscuri. 3. Modificarea contractelor Legea achizițiilor publice / sectoriale a fost modificată și armonizată în conformitate cu prevederile directivelor europene. Astfel, sunt reglementate în mod expres situațiile și condițiile în care este posibilă modificarea unui contract de achiziție publică / sectorială, fără a fi necesară organizarea unei noi proceduri
--	--

	de atribuire. În cadrul acestor contracte a fost introdusă situația modificării unui contract de achiziție publică / sectorială atunci când devine necesară achiziționarea de la contractantul inițial a unor produse, servicii sau lucrări suplimentare care nu au fost incluse în contractul inițial, dar care au devenit strict necesare în vederea îndeplinirii acestuia. 4. Programul de lucrări Un proiect este caracterizat de un efort temporar pentru crearea unui produs sau serviciu cu caracter de unicitate. Această caracteristică de a fi temporar contrastează cu procesele sau operațiile de producție care au caracter permanent sau semipermanent, acestea continuându-și existența pentru crearea aceluiași produs sau serviciu în mod repetat. Caracterul de unicitate al produsului, serviciului sau rezultatului se reflectă în faptul că trebuie să se efectueze ceva unic, în sensul că rezultatul final este diferit de cele ale altor produse sau servicii din aceeași categorie, produsele/serviciile nereprezentând, deci, o "repetare". În cadrul acestor prevederi contractuale s-au introdus subclauze clare care reglementează modul în care Antreprenorul trebuie să prezinte un program de lucrări și să-l actualizeze/revizuiască. 5. Mecanisme de soluționare a revendicărilor și arbitraj Mecanismul de soluționare include o procedură formală de revendicare, cu termene clare pentru transmiterea notificării, prezentarea detaliilor, emiterea unei decizii de către Supraveghetor, exprimarea, dacă este cazul, a nemulțumirii părților față de această decizie, etc. Partea din decizia Supraveghetorului privind timpul și costul lucrărilor suplimentare (dar nu în ceea ce privește și alte costuri) va fi cu aplicare imediată obligatorie pentru părți. A doua treaptă de soluționare va fi amiabilă, sprijinită, la opțiunea părților, de un mediator sau negociator. Disputele vor fi soluționate prin arbitraj la Curtea de arbitraj comercial internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României. Acest sistem de soluționare permite obținerea în timp util (prin decizia Supraveghetorului) a soluției necesare pentru a permite continuarea implementării contractului. În același timp, posibile plăți aferente unor costuri indirecte suplimentare, dacă nu se convine altfel asupra efectuării acestor plăți, vor putea fi făcute după o sentință finală și irevocabilă.
2. Alte informații	Nu au fost identificate

3. Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impactul macroeconomic	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2 ¹ Impactul asupra sarcinilor administrative:	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2 ² Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii:	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3. Impactul social	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
4. Impactul asupra mediului	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte informații	Nu au fost identificate
--------------------	-------------------------

4. Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugetele locale: i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.					
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
7. Alte informații	Nu au fost identificate.					

5. Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
---	---

a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	
1 ¹ . Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice	Proiectul de act normativ este elaborat în temeiul Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice și în temeiul Legii nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, conținând prevederi operaționale pentru aplicarea acestora.
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
6. Alte informații	Nu au fost identificate

6. Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Partenerii selectați în procesul de consultare fac parte pe de o parte din rândul principalelor instituții publice centrale și locale care vor utiliza aceste modele, iar pe de altă parte au fost identificate structurile reprezentative ale domeniului, cum ar fi Camere de comerț și industrie, asociații profesionale ale inginerilor, arhitecților și constructorilor.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	Proiectul de act normativ a fost transmis spre consultare structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul de act normativ este supus avizării Consiliului Legislativ
6. Alte informații	Nu au fost identificate

7. Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Au fost întreprinse demersurile legale prevăzute de art. 7 alin. (1) din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009. Prezentul proiect a fost postat pe site-ul MDRAPFE, fiind parcursă procedura conform dispozițiilor Legii nr.52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
3. Alte informații	Nu au fost identificate

8. Măsuri de implementare

1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale – înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.
2. Alte informații	Nu au fost identificate

Față de cele prezentate mai sus, a fost promovat prezentul proiect de **Hotărâre a Guvernului pentru aprobarea condițiilor generale și speciale ale contractelor de execuție lucrări și contractelor de execuție lucrări, inclusiv proiectare, aferente investițiilor finanțate din fonduri publice**, care, în forma prezentată, a fost avizat de ministerele interesate și pe care îl supunem adoptării.

**VICEPRIM-MINISTRU
MINISTRUL DEZVOLTĂRII
REGIONALE, ADMINISTRAȚIEI
PUBLICE ȘI FONDURILOR
EUROPENE**

Paul STĂNESCU

**MINISTRU DELEGAT PENTRU
FONDURI EUROPENE**

Marius NICA

Avizăm favorabil:

**VICEPRIM-MINISTRU,
MINISTRUL MEDIULUI**

Grațîela Leocadia GAVRILESCU

MINISTRUL FINANȚELOR PUBLICE

Ionut MIȘA

**MINISTERUL AFACERILOR
EXTERNE**

Teodor MELEȘCANU

**MINISTRUL DELEGAT PENTRU
AFACERI EUROPENE**

Victor NEGRESCU

MINISTRUL TRANSPORTURILOR

Felix STROE

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Tudorel TOADER

**MINISTRUL AGRICULTURII ȘI
DEZVOLTĂRII RURALE**

Petre DAEA

MINISTRUL APELOR ȘI PĂDURILOR

Adriana – Doina PANĂ

**AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU
ACHIZIȚII PUBLICE**

Bogdan PUȘCAȘ